

Cẩm Sa, ngày 18 tháng 12 năm 2017

TỘC ƯỚC HỌ LÊ LÀNG CẨM SA – ĐIỆN NAM BẮC – ĐIỆN BÀN - QUẢNG NAM

A. MỤC ĐÍCH LẬP TỘC ƯỚC

Để giữ gìn quan hệ huyết thống, phát huy truyền thống và bản sắc họ Lê làng Cẩm Sa - Điện Nam Bắc – Điện Bàn – Quảng Nam, các thành viên họ tộc thống nhất lập tộc ước với mục đích cơ bản:

Tộc ước phù hợp với hiến pháp, pháp luật, chính sách và những quy định của Nhà nước và địa phương nơi họ tộc sinh sống.

Tộc ước đưa ra những quy ước nhằm bảo tồn và phát triển họ tộc; tri ân Tổ Tiên, tiền linh; giữ gìn và quan hệ huyết thống, thân tộc; bảo đảm tính bền vững của dòng họ.

Tộc ước xây dựng nếp văn hóa nhằm bảo vệ và phát huy truyền thống gia tộc; giáo dục con cháu ý thức hướng về cội nguồn; sống theo đạo lý gia phong, có nghĩa tình, tôn trọng thứ bậc trên dưới, tuổi tác trong họ tộc; giữ mối quan hệ tốt đẹp với cộng đồng xã hội; tránh những việc nhằm lẫn giữa dòng họ, đời thứ bậc.

B. NỘI DUNG TỘC ƯỚC

Chương 1: TỔ CHỨC HỌ TỘC

Điều 1: Thành viên họ tộc.

Mọi người, không phân biệt con gái trai dâu rể, cháu nội ngoại, có chung gốc tích họ Lê làng Cẩm Sa - Điện Nam Bắc – Điện Bàn – Quảng Nam đều là thành viên họ tộc Lê.

Thứ bậc trong họ tộc theo Phả hệ của Phả của họ tộc.

Điều 2: Nhập họ.

Khi thành viên trai của họ tộc sinh con trai hay gái và khi con trai cưới vợ, con gái cưới (gả) chồng đều phải có lễ thắp hương tại bàn thờ gia tiên vào ngày sinh, ngày cưới và có thể hương đến nhà thờ Tộc để kính báo và cầu mong tổ tiên chứng giám, phù hộ.

Trưởng các phái tộc ghi bổ sung các trường hợp nhập họ vào phả hệ.

Điều 3: Khai tử.

Khi thành viên họ tộc mất (già trẻ, trai gái, dâu rể) thì tang chủ báo cho Trưởng phái tộc và Trưởng phái tộc báo cho Trưởng tộc để ghi chú vào phả hệ.

Chương 2: THỜ PHỤNG, LỄ NGHI CỦA HỌ TỘC

Điều 4: Nhà thờ tộc, bàn thờ gia tiên.

Nhà thờ tộc họ Lê làng Cẩm Sa, Điện Nam Bắc là nơi thờ cúng tổ tiên, ông bà.

Bàn thờ ông bà, cha mẹ đã mất được thiết lập ở nhà con trai trưởng, trong trường hợp các con trai ở xa cách nhau, đi lại khó khăn thì các con trai thứ có thể lập bàn thờ vọng. Nơi đặt bàn thờ phải nghiêm trang, sạch sẽ.

Điều 5: Thờ phụng, tế lễ.

Với truyền thống văn hóa tốt đẹp, con cháu họ Lê làng Cẩm Sa, Điện Nam Bắc cần duy trì và phát huy, làm cho con người gắn bó với thiên nhiên, tưởng nhớ tới tiên tổ, ông bà, cha mẹ và người đã khuất.

1) Thờ phụng:

Con cháu thờ cúng Tổ tiên, ông bà, cha mẹ và những người đã mất là truyền thống văn hoá của dòng tộc mang đậm đạo lý “Uống nước nhớ nguồn, ăn quả nhớ kẻ trồng cây”; Là thực hiện mối giao thoa giữa cõi dương và cõi âm, mối giao thoa giữa con cháu hậu duệ đương thời với Tổ Tiên, tiền linh, ông bà, cha mẹ đã quá cố.

Họ tộc còn tồn tại chỉ khi hậu duệ còn thờ cúng Tổ Tiên; gia đình được vững bền chỉ khi con cháu biết thờ cúng cha mẹ, ông bà, tổ tiên.

Thờ cúng là một lễ vô cùng quan trọng, bởi qua đó, con cháu nhớ đến ông bà tổ tiên bởi tấm lòng thành kính đối với linh hồn người đã khuất. Tấm lòng thành kính không phụ thuộc vào việc làm gì lớn hay nhỏ, những lúc khó khăn, thờ cúng chỉ với nén hương, chén nước, quả trứng cũng giữ được đạo hiếu.

Trải qua bao thế hệ các vị Tiên tổ của dòng họ chúng ta đã dày công vun đắp, xây dựng gia tộc lớn mạnh đến ngày hôm nay. Vì vậy con cháu họ Tộc Lê làng Cẩm Sa, Điện Nam Bắc phải luôn hướng về cội nguồn; dù cho sinh sống, làm ăn muôn phương, đến ngày lễ tế xuân thu, nhị kỳ hãy quy tụ về nơi thờ phụng Tổ tiên với tấm lòng thành, nén hương thơm, hoa trái tươi lành, chén nước trong sạch để dâng lên linh hồn Tổ tiên chứng giám và phù hộ, độ trì cho thế hệ con cháu đương thời. Đó là đạo hiếu mà họ Tộc Lê làng Cẩm Sa, Điện

Nam Bắc gìn giữ bao đời nay; đó là phúc đức cho con cháu để lưu truyền nòi giống muôn đời sau; đó là sự trường tồn của họ tộc.

2) Tế lễ: Các thành viên trong tộc mỗi người một việc được phân công từ trước phải hoàn thành trách nhiệm của mình.

Trong việc cúng tế thể hiện được nếp sống văn minh, tiết kiệm, không rườm rà, hạn chế những chi tiêu không cần thiết nhưng vẫn giữ được vẻ trang nghiêm và tôn kính.

Trong khi hành lễ, tất cả con cháu phải đứng trước hương án, im lặng, không nói chuyện riêng, nghiêm trang, mắt hướng về bàn thờ Tổ để thể hiện được văn minh và tôn kính.

Điều 6: Ngày giỗ tổ, tế lễ của họ tộc

1) Các ngày tế lễ hàng năm: (Theo thông báo cụ thể của HĐGT)

Con cháu trai gái, dâu rể tề tựu về từ đường, trước để dâng hương ông bà tổ tiên sau là để siết chặt tình thân trong gia tộc.

- Ngày Đông chí mùng 5 tháng 11 âm lịch.

- Tết Nguyên Đán: Con người sống trong thế giới tự nhiên bị chi phối bởi quy luật của tự nhiên, trong đó ngày giờ, năm tháng là từ quy luật chuyển động của quả đất, mặt trăng và mặt trời. Trong đó, ngày Tết Nguyên Đán là ngày đầu của một vòng quay quanh mặt trời của quả đất (theo lịch âm); ngày sóc là ngày đầu của một vòng quay quanh quả đất của mặt trăng (ngày tối trăng); ngày vọng là ngày mặt trăng được mặt trời chiếu sáng trọn vẹn. Để cảm tạ trời đất, từ ngày xưa, Tổ tiên chúng ta đã bày soạn bàn thờ để cúng trời đất, các vị thần linh đã che chở, phù hộ cho cuộc sống của chúng mình. Cùng với tế trời đất và các vị thần linh, những ngày này, con cháu cũng bày soạn bàn thờ cúng Tổ tiên, ông bà, cha mẹ để tưởng nhớ người đã mất và cần sự phù hộ đối với cuộc sống gia đình.

2) Giỗ cha mẹ: Cha, mẹ đã mất thì con trai, con gái phải làm giỗ cha mẹ hàng năm vào ngày mất (ngày âm lịch).

Mục đích giỗ kỵ là để tưởng nhớ công ơn ông bà cha mẹ, ôn lại cuộc đời, ân đức để nhắc nhở con cháu nhớ và noi gương, đó là “**Phúc Đức lưu Tử Tôn**”.

3) Thăm viếng mồ mã: Trước ngày Giỗ Tổ và Thanh minh một ngày, các thành viên trong tộc phải đi thăm mồ mã ông bà tổ tiên, sửa sang tu bổ phần mộ nếu có. Thấp nhang để tưởng nhớ, để ấm lòng người đã khuất. Đi phải có người già người trẻ kèm theo. Nếu cần thì người già phải nêu cho giới trẻ bài học ở đời những đức tính tốt đẹp, gương người tốt việc tốt, những danh nhân của tộc mình để cho giới trẻ noi theo. Chính đây là bài học trực quan sinh động nhất, con cháu dễ học hỏi lại nhớ lâu.

Điều 7: Tang lễ.

Sinh tử là một quy luật của tự nhiên, không ai tránh khỏi.

Khi người ốm yếu, già cả sắp mất, biết mình phải từ giã cuộc đời, xa lìa cuộc sống, xa lìa người thân, khi đó sự có mặt của người thân, của anh em họ hàng ở bên cạnh là niềm an ủi lớn lao, giúp cho người ốm có thể nhắm mắt bình an, thanh thản ra đi.

Lễ tang cho người mất là thể hiện sự kính trọng, thương tiếc của con cháu trong gia đình, họ hàng, làng xóm. Điều văn trong tang lễ là lần cuối ghi nhận thân thế, sự nghiệp, công lao của người đã mất đối với gia đình, họ tộc và xã hội để con cháu luôn luôn ghi nhớ, mọi người biết.

Nơi an táng là nghĩa địa của địa phương hoặc của chi họ. Phần mộ có mộ chí.

Tùy theo phong tục địa phương, một số lễ nghi, thủ tục có thể giảm chước.

Người đời dạy: “Nghĩa tử là nghĩa tận”. Việc tang ma là việc nghĩa sau cùng đối với người mất, là tình cảm tận hiếu đối với bậc con cháu, là chia sẻ đau thương của tình làng nghĩa xóm.

Khi trong phái, tộc có người qua đời, Hội đồng gia tộc và mọi người trong họ có bổn phận phối hợp với cơ quan, đoàn thể, đơn vị, địa phương và gia đình tang chủ tổ chức phúng viếng, tiến hành tang lễ, an táng người quá cố về nơi an nghỉ cuối cùng chu đáo.

Tùy theo phong tục truyền thống và quy định của địa phương, nhưng yêu cầu việc tang ma trong dòng họ cần tuân thủ theo nếp sống văn hóa và đảm bảo vệ sinh môi trường.

Điều 8: Dựng vợ, gả chồng, cưới hỏi.

Mọi người nam, nữ gia tộc Lê làng Cẩm Sa, Điện Nam Bắc đến tuổi trưởng thành đều có bổn phận, nghĩa vụ lập gia đình riêng nhằm bảo đảm sự phát triển, duy trì nòi giống dòng họ và dân tộc.

Khi chọn vợ, chồng phải thực hiện theo Luật Hôn nhân; trước khi có ý định xây dựng gia đình cần xem trong phả hệ họ Lê làng Cẩm Sa, Điện Nam Bắc để tránh hôn nhân cùng huyết thống. Trong nội tộc không được kết duyên xây dựng vợ chồng cho dù cách xa nhau nhiều đời. Theo phong tục xưa nay, còn nhận ra có quan hệ máu mủ, họ hàng thì không xây dựng gia đình vợ chồng với nhau.

Người chuẩn bị lập gia đình riêng có bổn phận đến nhà thờ tộc họ làm lễ cáo trình tổ tiên về việc bản thân xin lập gia đình và bày tỏ lời cầu mong tổ tiên

phù trì cho vợ chồng sức khỏe, sinh con đẻ cái, gia đình hòa thuận, đoàn kết, ấm no, hạnh phúc.

Việc tổ chức cưới cần tổ chức thật sự có ý nghĩa, trang trọng, vui vẻ, tiết kiệm, theo phong tục và quy định của chính quyền địa phương, không quá khả năng tài chính làm ảnh hưởng cuộc sống sau đó.

Chương 3: QUAN HỆ HỌ TỘC - XÃ HỘI.

Điều 9: Nếp sống của họ tộc.

Gia đình là nền tảng cơ bản của dòng họ, là tế bào của xã hội. Mỗi gia đình hòa thuận, tôn trọng và nhường nhịn nhau, chung sức chung lòng đắp xây hạnh phúc tốt đẹp thì cả dòng họ mới tốt đẹp.

Gia đình phải có gia phong: con cháu có bốn phạm hiếu thảo, kính trọng ông bà, cha mẹ, người trên; ông bà, cha mẹ phải làm người tốt để con cháu noi theo; mọi thành viên trong gia đình chăm chỉ học hành, tích lũy kiến thức, siêng năng lao động, tinh thông nghề nghiệp; rèn luyện phẩm chất, đạo đức, tránh xa thói hư tật xấu. Mọi người luôn có ý thức về nhà tuân thủ gia phong, ra xã hội tuân thủ pháp luật.

Anh em trong phái tộc, gia tộc họ Lê làng Cẩm Sa, Điện Nam Bắc phải biết tôn trọng, thương yêu, nhường nhịn, giúp đỡ nhau. “Một giọt máu đào hơn ao nước lã”, anh em cùng huyết thống dù trực hệ hay chi khác, nhánh khác đều là ruột thịt của nhau, phải đùm bọc, thương yêu nhau.

Căn cứ vào phả hệ của dòng họ mà xác định trên dưới, ông bà, chú bác cô gì, anh chị em, cháu chắt chút chít; tôn trọng thứ bậc đồng thời tôn trọng tuổi tác.

Điều 10: Tình làng nghĩa xóm.

Gia đình là tế bào của dòng tộc và cũng chính là tế bào của xã hội. Để có một tộc họ tốt, xã hội tốt thì trước hết phải xây dựng từng gia đình thật tốt.

Trong quan hệ xã hội phải tăng cường tình làng nghĩa xóm, luôn luôn gần gũi yêu thương, giúp đỡ lẫn nhau khi tối lửa tắt đèn. Người đời dạy “Bà con xa không bằng láng giềng gần”, trong cuộc sống hàng ngày sự quan tâm, giúp đỡ của láng giềng gần gũi, của bạn thân, của cộng đồng dân cư có ý nghĩa quan trọng, sâu nặng vì đó là những việc làm cần thiết, kịp thời, hiệu quả.

Mỗi thành viên trong gia đình là một người dân của đất nước. Cuộc sống của một con người không thể tách rời khỏi môi trường sống thiên nhiên và xã hội. Vì vậy, con người phải chịu sự chi phối bởi quy luật tự nhiên, ràng buộc bởi pháp luật của đất nước, quy định của cộng đồng.

Chương 4: XÂY DỰNG TRUYỀN THỐNG HỌ TỘC

Điều 11: Tình yêu thương, giúp đỡ lẫn nhau.

Tình yêu thương của ông bà, cha mẹ đối với con cháu là lẽ thường tình như nước trong nguồn chảy ra. Tình yêu thương không chỉ là nâng niu, chiếu chuộng, mà việc lớn hơn, sâu nặng hơn đó là nuôi lớn khôn, dạy thành người.

Anh em ruột thịt “đạp đầu nhau mà ra” là huyết thống đậm đặc nhất, cùng chung cha mẹ, cùng sống trong một nhà, cùng vui, cùng buồn. Khi trưởng thành không phải mọi anh em ruột thịt đều thành đạt như nhau, vì cơ hội và sự nỗ lực của mọi người khác nhau “mỗi cây một loại hoa, mỗi nhà một hoàn cảnh”. Điều cơ bản là phải biết thương nhau, giúp đỡ nhau “em ngã chị nâng”, đó mới là ruột thịt.

Anh em dòng tộc là cùng chung huyết thống, cùng chung Thủy tổ, tổ tiên cùng chung cội nguồn. Anh em dòng tộc thương yêu, gần gũi quây quần nhau là biểu hiện nhớ ơn tổ tiên, bảo tồn tộc họ, có như thế thì “một giọt máu đào” mới hơn “ao nước lã”.

Điều 12: Hiếu học, học giỏi.

Cổ nhân nói “Nhân bất học bất tri lý, ấu bất học bất thành nhân”, nghĩa là người không học thì không có lý trí, trẻ không học thì không nên người. Bậc cha mẹ phải có nghĩa vụ và trách nhiệm cho con đi học.

Là con cháu họ Lê phải chăm học và cố gắng học giỏi. Chăm chỉ học tập, miệt mài học tập dù không thành vĩ nhân thì cũng thành người có nghề nghiệp, tự lập cuộc sống “có công mài sắt, có ngày nên kim”. Con người có học mới biết tạo ra cuộc sống và hưởng thụ cuộc sống, chất lượng cuộc sống được nâng cao. Không tự ti và không tự mãn trong học tập, học tập suốt đời.

Họ tộc xây dựng quỹ khuyến học để khuyến khích con cháu họ Lê làng Cẩm Sa, Điện Nam Bắc chăm học, học giỏi. Tộc Lê làng Cẩm Sa, Điện Nam Bắc ghi danh người học giỏi, đỗ đạt. Lập danh sách con cháu trên đại học và 5 năm bổ sung vào danh sách trên đại học. Lập bia ghi tên người thành danh, thành tài.

Điều 13: Giỏi tay nghề, cuộc sống ấm no.

Dù lao động chân tay hay lao động trí óc đều phải có chí trau dồi, chuyên tâm, tìm tòi và phát huy mặt mạnh của mình “nhất nghệ tinh, nhất thân vinh”.

Con cháu họ Lê, mỗi người tìm và chọn lấy một nghề làm ăn phù hợp với trình độ, sở thích, điều kiện của mình để xây dựng và tích lũy kinh tế cho mình và gia đình mình. Khuyến khích người họ Lê tạo lập doanh nghiệp, cơ sở dịch vụ tại quê hương, ở trong nước và nước ngoài để phát triển kinh tế, thu hút và sử dụng lao động của dòng họ, làng xóm, đất nước.

Họ tộc tôn vinh và ghi danh vào họ Lê làng Cẩm Sa, Điện Nam Bắc có học hàm học vị, nghệ nhân, doanh nhân thành đạt, có tay nghề cao, làm kinh tế gia đình giỏi, thu nhập cao.

Chương 5: TÀI CHÍNH CỦA HỌ TỘC

Điều 14: Quỹ của họ tộc.

Mục đích xây dựng quỹ:

- Chi các hoạt động của dòng họ: tu bổ các công trình xây dựng, tôn tạo, tu sửa thường xuyên thu từ tiền công đức của các tập thể, cá nhân.

- Chi vào việc tu bổ nhà thờ, lăng mộ tiền hiền và các chi phí khác liên quan đến Thủy tổ họ Lê làng Cẩm Sa- Điện Nam Bắc như Giỗ Tổ, các Lễ Dâng hương trong các dịp khánh tiết....

- Hội đồng Gia tộc quyết định các hình thức huy động, xây dựng nguồn quỹ của họ tộc.

- Hàng năm, Ban Tài chính phải có báo cáo và được Bộ phận thường trực Hội đồng gia tộc thông qua về quyết toán thu chi năm trước, và về dự toán kinh phí hoạt động năm sau.

Nghĩa vụ nộp quỹ của Nam tộc:

- Quỹ thường xuyên: 300.000 đ/người

- Quỹ khuyến học: 100.000 đ/người

Nộp quỹ đột xuất: Khi có dự án, công trình của họ tộc được Hội đồng Gia tộc thông qua, Hội đồng gia tộc sẽ vận động con cháu đóng góp.

Chương 6: HIỆU LỰC THI HÀNH

Điều 15: Sửa đổi, bổ sung tộc ước.

Tộc ước họ Lê làng Cẩm Sa- Điện Nam Bắc được Cố vấn gia tộc, Trưởng tộc, các Trưởng phái tộc, Hội đồng gia tộc, các bậc cao niên thảo luận trên cơ sở những phong tục, quy định, thực tế hoạt động của họ tộc xưa nay để hình thành nên văn bản Tộc ước này.

Việc thực hiện Tộc ước là ý thức hướng về Tổ tiên, ông bà, cha mẹ, ý thức bảo tồn họ tộc, ý thức xây dựng gia đình vững bền của mỗi thành viên họ tộc; là tâm nguyện của chính mình trước linh hồn Tổ tiên, là trách nhiệm với con cháu để duy trì nòi giống.

Khi có điều nào không phù hợp với thực tế, Họ tộc thảo luận và thống nhất chỉnh sửa.

Toàn thể con cháu họ Lê làng Cẩm Sa- Điện Nam Bắc đồng tình, nhất trí thông qua và ban hành để thực hiện./.

TM/HỘI ĐỒNG GIA TỘC

Trưởng tộc

LÊ ĐÌNH QUANG